

memo

Aan VDG PHO G&W 21 juni 2018

Van Drents Zorglandschap

Datum 15 juni 2018

Onderwerp Dementievriendelijk Drenthe

Afschriften voor

Aanleiding

In Nederland leven naar schatting 270.000 mensen met dementie. Omdat we steeds ouder worden, stijgt dat aantal in 2040 naar 550.000. Mensen leven gemiddeld acht jaar met dementie, waarvan de eerste zes jaar thuis. Het doel van Dementievriendelijk is om de komende jaren Nederlanders bewust te maken van de impact van dementie op de samenleving. Het helpt als mensen dementie niet alleen herkennen, maar vervolgens ook iets kunnen betekenen voor iemand met dementie of een mantelzorger.

In mei 2016 is het vijfjarig programma Samen dementievriendelijk van start gegaan. Het is een initiatief van Alzheimer Nederland, het ministerie van VWS en de pensioenuitvoeringsorganisatie PGGM. Samen dementievriendelijk biedt de Nederlandse samenleving handvatten om goed om te gaan met dementie. Het doel is om tot 2020 minstens één miljoen mensen te bereiken.

Alzheimer Nederland, afdeling Drenthe heeft het initiatief genomen om de provincie als totaal Dementievriendelijk te maken. Om dit te realiseren is de medewerking van ieder geval de gemeenten en de provincie nodig. Om het signaal naar buiten toe nog krachtiger te maken is het van meerwaarde als Zilveren Kruis als zorgverzekeraar in Drenthe zich ook uitspreekt om Dementievriendelijk Drenthe te realiseren. Ook het aansluiten van het Netwerk Dementie Drenthe is van grote waarde. Daarmee verbinden een groot aantal zorgaanbieders aan Dementievriendelijk Drenthe.

Waarom Dementievriendelijk?

Dementie trekt een zware wissel op het leven van de mensen en hun families. En door de sterke groei van het aantal mensen met dementie komen daarnaast ook de gezondheidszorg en de samenleving als geheel in toenemende mate onder druk te staan. Hoe kunnen mensen met dementie zo lang mogelijk hun waardigheid en zelfstandigheid behouden en mee blijven doen? Hoe organiseren we de zorg en ondersteunen we de familie zo dat mensen met dementie op een goede en veilige manier thuis kunnen blijven wonen? Hoe houden we de zorg betaalbaar en bieden we het hoofd aan een krimpende arbeidsmarkt? Hoe kunnen we doorbraken forceren om dementie te voorkomen, te behandelen of te genezen?

Samen dementievriendelijk valt onder het Deltaplan Dementie. Het Deltaplan Dementie is het nationaal programma om samen het hoofd te bieden aan de gevolgen van dementie.

Hoe wij als samenleving omgaan met dementie is een belangrijk vraagstuk. Mensen met dementie zijn de eerste jaren uitstekend in staat om zelf de regie te houden. Het is voor hen belangrijk dat zij zo lang mogelijk kunnen blijven meedoen in de maatschappij.

Dat vraagt om begrip en hulp van ons als financier van zorg voor deze doelgroep, maar ook van de samenleving. Daarom is het belangrijk dat we dementie kunnen herkennen en dat we weten hoe we mensen met dementie kunt helpen. Samen dementievriendelijk draagt een steentje bij.

Waarom een convenant?

Het krachtig uitspreken naar de buitenwereld en samenleving dat we als provincie ons sterk maken voor een Dementievriendelijk Drenthe is een convenant een hulpmiddel daartoe. Met het convenant kunnen we ook andere organisaties bewegen om mee te doen. Daarnaast verplichten de ondertekende organisaties naar elkaar toe om zich sterk te maken voor een Dementievriendelijk Drenthe en het realiseren van deze verplichtingen. Met alleen een intentieverklaring komt dit minder krachtig en verbindend over en is het niet meer dan een bedoeling.

Inhoud convenant

Het convenant heeft een looptijd van 4 jaar welke overeenkomt met de huidige collegeperiode. In het convenant wordt voorgesteld om het convenant jaarlijks te evalueren. Dit kan per deelnemende partij, maar ook gezamenlijk. De evaluatie gaat dan vooral over:

- Waar staan we nu?
- Wat willen we de komende periode doen?
- Welke ondersteuning hebben we van elkaar nodig?

Het huidige convenant brengt nog onvoldoende duidelijk welke verplichtingen welke partijen hebben. Dit is ook gelijk het grootste verbeterpunt van het convenant. Daarom wordt in het aangepaste convenant beter in beeld gebracht welke verplichting welke partij heeft. Ook de formulering van de verplichtingen is op dit moment niet SMART genoeg. De formulering geeft teveel ruimte in de verwachtingen over de realisatie van de verplichtingen. Ook daar wordt een verbetering in gemaakt. In het convenant wordt niet gesproken over een financiële verplichting naar elkaar toe. Die is er ook niet. De mogelijke kosten zijn afhankelijk van het wel of niet organiseren van externe bijeenkomsten, het wel of niet betalen van trainingen van medewerkers van bedrijven en ondernemingen als gemeente of provincie. Dit kan per jaar worden bekeken en per jaar kunnen er accenten worden aangebracht al dan niet gezamenlijk of per gemeente.

Rol en uitvoering van de verschillende partijen

Het convenant wordt ondertekend door de provincie Drenthe, Drentse gemeenten, Alzheimer Nederland afdeling Drenthe en Netwerk Dementie Drenthe. Via het Netwerk Dementie Drenthe zijn ook veel zorginstellingen uit Drenthe verbonden aan het convenant. Op het moment van het schrijven van dit memo heeft Zilveren Kruis aangegeven een intentie te willen uitspreken over hun rol in Dementievriendelijk Drenthe. Het convenant kan door de 12 gemeenten lokaal worden uitgevoerd. Door het ondertekenen op provinciaal

niveau kunnen activiteiten die zich daarvoor lenen ook juist provinciaal worden uitgevoerd.

In hoofdlijnen komen de verplichtingen per partij hierop neer:

- Gemeenten en Provincie

1. Het *aanbieden van een gerichte training* voor de eigen medewerkers
Deze training wordt aan non-profitorganisaties kosteloos aangeboden. Om dit te organiseren voor de eigen medewerkers zijn geen financiële middelen voor nodig, behalve tijd van de medewerkers.

2. Het *betrekken van bedrijven en ondernemers* in de gemeente en provincie

Ondernemers in de gemeente vervullen een belangrijke sociale functie. Niet alleen vanuit een maatschappelijk oogpunt, maar ook omdat mensen met dementie ook klanten van hen zijn. Aan de gemeenten en de provincie wordt gevraagd om bedrijven en ondernemers te attenderen op de mogelijkheid van het volgen van trainingen., informatiebijeenkomsten te organiseren, het zorgen van een aanspreekpunt bij de gemeente waar ze terecht kunnen met vragen en samen na te denken over initiatieven en praktische mogelijkheden om mensen met dementie te ondersteunen in hun deelname aan de samenleving. Dit is een inspanningsverplichting van de overheden. Hiervoor is ambtelijke inzet nodig voor bijvoorbeeld het organiseren van een bijeenkomst en de kosten van een dergelijke bijeenkomst. Trainingen welke gevolgd kunnen worden door medewerkers van bedrijven en ondernemingen zijn niet voor rekening van de gemeente. Eventuele foldermateriaal zijn gratis verkrijgbaar.

3. Het *aanbieden van een gratis training voor inwoners* van de gemeente/provincie

De inwoners kunnen een gratis training volgen van Samen dementievriendelijk. Wanneer dit op locatie is die door de eigen gemeente wordt gekozen, zijn er locatiekosten aan verbonden. De training is ook online te volgen.

4. Het *bespreekbaar maken* van dementie

Veel mensen hebben nog weinig kennis over de impact die dementie heeft. Het op de agenda zetten van het thema kan bijvoorbeeld door het organiseren van bijeenkomsten en in gesprek te gaan met inwoners over dementie. Naast ambtelijke capaciteit vraagt het organisatiekosten van een dergelijke bijeenkomst. Ook kan dit weggezet worden bij een lokale welzijnsinstelling als onderdeel van de subsidieafspraken.

- Alzheimer Nederland afdeling Drenthe en Netwerk Dementie Drenthe
Het ondersteunen van de gemeenten en provincie bij bovengenoemde vier verplichtingen afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van de gemeenten en de provincie. Dit kan variëren van het aanbieden van een training tot en met het mee organiseren van een bijeenkomst.

- Zilveren Kruis

Zilveren Kruis neemt een andere positie in dan de convenantpartners en zien voor zichzelf de volgende rol:

1. In de service- en dienstverlening in contacten met verzekerden: wellicht kan een scholing georganiseerd worden. Andere verzekeraars zijn daar ook mee bezig. Misschien kan Zilveren Kruis dat ook oppakken.

2. In de inkoop: mensen met dementie nog betere zorg bieden. Dan gaat het vooral over bekostiging van casemanagement dementie, en van het mogelijk maken van integrale zorg, zonder dat de cliënt last heeft van de schotten (ZVW, Wmo, Wlz).

Dit leidt ertoe dat Zilveren Kruis voor zichzelf meer ziet in een intentieverklaring. Dit kan worden ondervangen door de intentieverklaring van Zilveren Kruis als addendum op te nemen in het convenant.

Proces om te komen tot een convenant op 27 september

Op 27 september is er een conferentie 'Waardig ouder worden in Drenthe'. Een passend moment om het convenant bestuurlijk te ondertekenen!

Om te komen tot bespreking van het convenant en draagvlak te creëren voor Dementievriendelijk Drenthe zijn de volgende stappen gezet:

- Op 5 april heeft Alzheimer Nederland afdeling Drenthe een presentatie gegeven over het worden van Dementievriendelijk Drenthe in het Drents Zorglandschap;
- Op 24 mei is er een concept convenant Dementievriendelijk Drenthe besproken in het Drents Zorglandschap. Uit deze bespreking zijn enkele vragen naar voren gekomen die eerst beantwoord moesten worden alvorens we in Drenthe een convenant gaan ondertekenen. Deze vragen worden beantwoord middels dit memo;
- Op 28 mei is het thema besproken in het Drents ouderenoverleg (een overleg van gemeenten, provincie, Zilveren Kruis, aanbieders/adviseurs welzijn en ouderenzorg) waaruit bleek dat er breed draagvlak is voor Dementievriendelijk Drenthe.

Kortom, er is breed draagvlak bij de verschillende partijen. Voor de gemeenten is het nog wel belangrijk het convenant op onderdelen aan te passen zodat het convenant ook recht doet aan de verschillende inspanningsverplichtingen van de verschillende partijen. De provincie Drenthe heeft al laten weten te willen gaan voor een Dementievriendelijk Drenthe. Daarnaast zijn er al enkele gemeenten dementievriendelijk of daarmee bezig. Dit geldt voor Hogeveen en Midden Drenthe.

Om te komen tot ondertekening van het convenant moeten dan ook de volgende stappen worden gezet:

- Op 21 juni wordt het memo besproken op het VDG PHO G&W en wordt de intentie uitgesproken door gemeenten om op 27 september het convenant Dementievriendelijk Drenthe te ondertekenen;
- Op 12 juli wordt het aangepaste concept van het convenant in het Drents Zorglandschap besproken. Het convenant wordt op dit moment aangepast door een jurist van gemeente Meppel;
- Op 3 september worden de opmerkingen en aanvullingen op het convenant verwerkt door gemeente Meppel;
- In de week van 3 september wordt het aangepaste definitieve convenant verspreid naar de convenantpartners voor intern besluitvormingsproces.
- Op 27 september wordt het convenant Dementievriendelijk Drenthe ondertekend.

Vragen aan VDG PHO:

Om te komen tot een goed gedragen convenant wordt het volgende aan het VDG PHO G&W gevraagd:

1. Kennis te nemen van het memo Dementievriendelijk Drenthe
2. De intentie uit te spreken tot het ondertekenen van het convenant Dementievriendelijk Drenthe op 27 september tijdens de conferentie 'Waardig ouder worden in Drenthe'.
3. In te stemmen met het proces om te komen tot een aangepast convenant:
  - Op 12 juli bespreken aangepast concept in het Drents Zorglandschap;
  - Op 3 september opmerkingen en aanvullingen van de convenantpartners op het convenant verwerken door gemeente Meppel;
  - In de week van 3 september verspreiden van het aangepaste definitieve convenant onder de convenantpartners voor intern besluitvormingsproces.
  - Op 27 september ondertekenen van het convenant Dementievriendelijk Drenthe door de convenantpartners.